

אלון ענבר - מנכ"ל שיאון
alon@sion-israel.com

שיאון והרפת הישראלית

שיאון היא אחת משלוש האגודות הקואופרטיביות של הרפתנים למען הרפתנים. 45 מזריעים, פריינים, עובדי מעבדה, אנשי מנהלה ומזריכים, עושים הרבה כדי לספק את העדר הישראלי ולהביאו להישגים יוצאי הדופן שלו

מבוא והיסטוריה

לחדשים שביננו ומי שחפץ להיזכר בנוסטלגיה בעבר, אפתח את דבריי במקצת היסטוריה.

תחילתה של ההזרעה המלאכותית בארץ, או כפי שנקראה הפריה מלאכותית, בתחילת שנות ה-30 של המאה ה-20.

- בשנת 1948 הוזרעו כ-14,000 פרות באמצעות 21 מרכזי הזרעה.
- בשנת 1952 החל תהליך של איחוד אגודות ההזרעה המקומיות והקטנות לאגודות אזוריות גדולות, בשנה זו פעלו 14 אגודות הזרעה. בסיומו של תהליך איחוד האגודות נשארו בארץ שתי אגודות גדולות - "און" בצפון ו"השרות" בדרום.

- בשנת 2001 החל מיזוג שתי האגודות לחברה בע"מ בשם **שיאון** - חברה ישראלית להזרעה מלאכותית וטיפוח, שמזריעה כיום כ-180,000 ראשי בקר.

עיקר תרומתה של ההזרעה מלאכותית היא בבחירה של התכונות הרצויות למגדל, לצורך השגת רווח מרבי ושמירה על העדר בפני מחלות מין העלולות לעבור בין הפר לפרות.

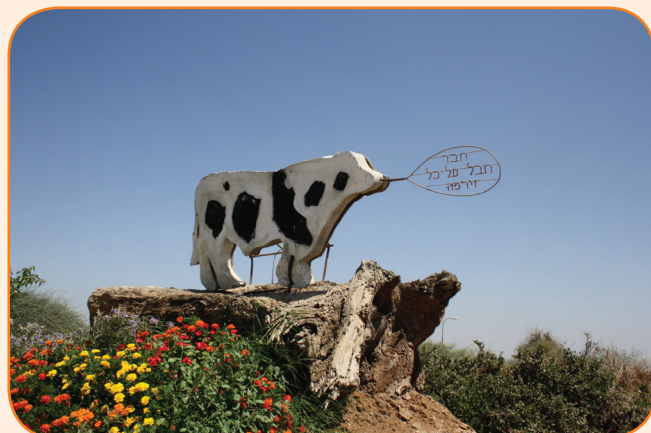
שיאון עוסקת בטיפוח פרי איכות, מספקת שירותי הזרעה, ליווי והדרכה, לרובם המכריע של המגדלים במדינת ישראל הפזורים במושבים, בקיבוצים, במושבות ובבתי ספר חקלאיים.

מזריעי שיאון פזורים בכל אזורי הארץ וזמינים לעבודה יומיומית אצל כל מגדל ומגדל.

הצוות המקצועי כולל את המנהל המקצועי (**ד"ר יואל זרון**), מנהל תפעול (**דני גלעד**) ומנהל קשרי לקוחות (**ד"ר אמיר שיפמן**), הם זמינים למגדלים בפתרון בעיות ובהדרכה.

שיאון פועלת ב-36 אזורים (כ-750 רפתות) שבהם עובדים כ-45 מזריעים כ-1,100 הזרעות בחודש בכל אזור. האזורים שונים בהרכב הרפתות שבהם - יש שרובם רפתות שיתופיות ויש, שחלקם הגדול משפחתיות. ישנם אזורים (בעיקר בדרום) שבהם טווחי הנסיעה ארוכים, בין הרפתות ובמושבים הגדולים עוברים מרפת לרפת בנסיעות קצרות. כל זה משפיע על אופי עבודת המזריע.

הקשר למגדלים
שיאון פועלת ב-36 אזורים (כ-750 רפתות) שבהם עובדים כ-45 מזריעים המבצעים כ-1,100 הזרעות בחודש בכל אזור. האזורים שונים בהרכב הרפתות שבהם - יש שרובם רפתות שיתופיות ויש, שחלקם הגדול משפחתיות. ישנם אזורים (בעיקר בדרום) שבהם טווחי הנסיעה ארוכים, בין הרפתות ובמושבים הגדולים עוברים מרפת לרפת בנסיעות קצרות. כל זה משפיע על אופי עבודת המזריע.
ברוב הרפתות השיתופיות, מתלווה אל המזריע עובד/רפתן ואילו במושבים, אפשר שימים ארוכים, לא נפגוש את המגדל ולכך השפעות רבות בנושא הבטיחות שאליו אתייחס בהמשך.

הפר שמביא את הזרמה שמטפחת לנו את העדר במשך זורות

אתר שיאון ליד חפץ חיים

אלון ענבר פותח את האספה השנתית

את הטיפול הגנטי בפועל, אנחנו מבצעים בעזרתם הנאמנה והמקצועית של עובדי הפרייה ואנשי המעבדה ושאר אנשי המנהלה (הנה"ח, מזכירות). הפעלת המעבדה ותהליך ההקפאה, כמו גידול העגלים והפרים הבוגרים, מצריך מקצועיות, התמדה וירדה, לפרטים הקטנים. בריאות הבהמות ושמימה על אתרי החברה בתנאים המוכתבים על ידי שירותי הווטרינריה בארץ ובעולם, מחייבים מאמצים יומיומיים ובלתי מתפשרים להשגת התוצאה - **מוצר איכותי המוביל לתוצאות מוכחות.**

בטיחות

ב-3 השנים האחרונות אנחנו עוסקים בנושא הבטיחות ומנסים לקדם את הנושא הכואב הזה (תרתי משמע) מול המגדלים, שזה עוד סוג של קשר אתם. לא כל המגדלים מבינים ורוצים להשקיע בכך. אבל, בסה"כ יש הבנה, כבוד הדדי וסבלנות. אנחנו מרגישים כי הרפתות בכוון הנכון... העבודה בהזרעה הנה ייחודית ובה אתגרים רבים - מקצועיים, טכניים ובעיקר התמודדות עם בעל חי שיש לו "אישיות" מורכבת מאד ובלתי צפויה לעתים. שיעור הנפגעים בקרב המזריעים אינו גדול, אך כואב מאד ולעתים קרובות, משבית את המזריע לתקופות זמן ארוכות מאד וגורמות, מעבר, לסבל הרב ואובדן ימי עבודה יקרים, גם יצירת פחד, סמוי או גלוי, בגישה לפרה בעת חזרתו לעבודה ובוודאי שבתנאי סביבה לא בטוחה, גם לירידה בביצועים המקצועיים.

היים שווי משקל ברור במשוואה כי - תוצר איכותי, תלוי בראש ובראשונה בעבודה בטוחה. היערכות נכונה ותכנון נכון של מתקנים/אזורי הזרעה, סבלנות בפעולות המזריע, דרכי גישה מסודרות שיאפשרו למזריע להגיע אל הפרה שלא בהפתעה או ביצירת רעשים מיותרים (מעבר דרך עול בקרבת הפרה), יביאו להקטנה משמעותית של גורמי הסיכון.

לא מספיק רק פעולה במישור אחד או ע"י גורם אחד. שיתוף פעולה בין שיאון והמגדל ביצירת התנאים הנ"ל, יבטיח צמצום ניכר בסיכון הכרוך בעבודת המזריע ועובדי הרפת עצמם ובאנו על שכרנו, לעוד הרבה שנים של עבודה בטוחה ובריאה.

שירות הזרעה, פוריות ומה שביניהם

המשאב המרכזי הם המגדלים, שהם במקרה שלנו גם הבעלים. שיואן הינה חברה מקצועית, הנותנת שירות מקצועי לכולם, גם אם לפעמים מזריע נוסע כ- 180 ק"מ כדי להזריע פרה אחת (או לפסול אותה). זאת משימה לוגיסטית לא קלה הדורשת משאבים כספיים לא מבוטלים.

בנות שיאון - ענבר, קרו וקלרה, מקבלות את משתתפי האספה

הקשר המקצועי והבלתי אמצעי אל הרפתנים/המגדלים הנו, בראש ובראשונה, בעזרת המזריעים שהם השגרירים הראשונים במגע יומיומי עם המגדל. את המגדלים הקיבוציים אנחנו פוגשים בכנסים אזוריים. מקפידים להיראות פעם בשנה בכל אחד מהאזורים, ובהזדמנות זו, להעביר את המסרים שלנו: לוח פרים חדש, העברת עוברים, כווני טיפוח. מול המגדלים משפחתיים, אנחנו עובדים ברמה הפרטנית. יוצאים לשטח על פי דרישה, או זיהוי שלנו שיש צורך. מתוך לימוד סקרי שביעות הרצון, שאותם אנו עורכים אחת לשנה, זיהינו כי הנוכחות בשטח אינה מספקת ולכן, גייסנו השנה עובד נוסף (**ינון דותן** – מקיבוץ גבת) ל-100% הדרכה. המנהלים המקצועיים של החברה, יוצרים אף הם פגישות מקצועיות עם מגדלים ביוזמה שלנו או של המגדל. אני מתלווה למזריעים, מדי פעם, כדי לפגוש מגדלים להיכרות, להתרשמות, שיכירו שיש להם פרוץ תקשורת ושיש כתובת.

2-3 השנים האחרונות אנחנו עוסקים בנושא הבטיחות ומנסים לקדם את הנושא הכואב הזה (תרתי משמע) מול המגדלים, שזה עוד סוג של קשר אתם

ביטאון החברה – "לשון הפר" ואתר אינטרנט, הנם ערוצי מידע וקשר שבהם אנו מקבלים תגובות, פניות והערות. באתר מתפרסמת, כמעט ברמה שבועית, סקירה מקצועית שממנה ניתן ללמוד על הנעשה בחברה, בארץ ובעולם, בתחום עיסוקינו.

ב-4 שנים האחרונות, הביתן של שיאון בכנס הבקר משמש "בית" לרפתנים למפגש על נושאים מקצועיים וסתם להחליף חוויות. אנו מבצעים סקרי שביעות רצון בין המגדלים ועפ"י התוצאות, אנו מנתחים את עצמנו, ומסיקים מסקנות. למשל, תוספת הנוכחות בשטח באה משם. בסה"כ מקבלים ציונים גבוהים, אבל לא נחים "על זרי הדפנה" ומחפשים כל הזמן מה אפשר לתת עוד.

פן נוסף לפעילות החברה בצד המקצועי, הנו הקשר לאוניברסיטה, לפקולטה לחקלאות, לבי"ס לוטרינריה, לחברות עולמיות ועוד. אנחנו בקשרים הדוקים עם מכוני מחקר ונהנים מהתשובות. **ד"ר יואל זרון** יושב בוועדות תקציבים ובגופי מחקר, שקובעים כווני המחקר ואת יעדיו.

שיאון באופן מהותי. משתדלים לא לפספס הזדמנויות. פניות ישירות דרך האינטרנט, פניות בהמשך לביקורים של משלחות מחו"ל בשיאון, פרויקטים של ישראלים בחו"ל, שת"פ עם חברות זיהוי דרישות. כל זה נעשה בכוח האדם הקיים בחברה למרות העיסוק הרב שזה דורש (אולי החיסכון בכ"א במקרה זה הנו בעוכרינו).

המיקום של ישראל בסביבה וטרינרית לא נקייה, מקשה עלינו מאד לייצא. זוהי התמודדות יומיומית מול הגורמים המאשרים ייצוא זרמה בארץ והמקבלים אותה בחו"ל. בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה משמעותית של הייצוא ומקווים כי זה ילך ויגדל.

בנוסף לייצוא, התקנו מערכת סולארית על גג הפרייה בדרום, אנחנו מוכרים זרמה לשכנו ממזרח ומדרום וכמובן למגדלים המזריעים לבד ומשתמשים בגנטיקה של שיאון.

הידע הרב שנצבר בשיאון והיכולת המעבדה שלנו, מגרים גופים בארץ לנסות שת"פים מסוגים שונים, שאולי גם מזה נראה ברכה ברבות הימים.

שיאון הינה חברה מקצועית, הנותנת שירות מקצועי לכולם, גם אם לפעמים מזריע נוסע כ-180 ק"מ כדי להזריע פרה אחת (או לפסול אותה)

לסיכום

שיאון איננה פועלת בחלל ריק. כדי להתמודד עם משימות ההזרעה, הטיפוח, הייצוא וגידול הפרים, נעזרת שיאון במידע הרב הטמון במחשבי התאחדות מגדלי הבקר ואנשי המקצוע שלה. הקשר המקצועי והאישי מאפשר לנו לקדם את המשימות שלנו לכוון הרצוי לרפת הישראלית המוכתב לנו מוועדת הטיפוח שבה רוב למגדלים.

טיפוח כ"א מקצועי, מסור ונאמן לפעילות החברה, הנו נר לרגלי ההנהלה וועד העובדים, שעושים ופועלים יחד לייצר אווירה של עבודה משותפת ומועילה, בחברה שנועים לעבוד בה. גם אם פה ושם יש אי הסכמות הן נפתרות בדיון ענייני ובהסכמות הדדיות.

הקשר עם המגדלים חשוב לנו מאד, הפרישה הארצית של המגדלים והשונות הרבה ביניהם, מחייבים אותנו להשקיע מאמצים רבים בפגישות אלו, אם בכנסים אזוריים ואם בפגישות פרטניות. בעבודה מסודרת ומבוקרת, נוכל להגיע אולי לכל מגדל בערך פעם בשנתיים. ולכן, מי שצריך אותנו לביקור או התייעצות, מוזמן לפנות לכל אחד מהמנהלים ונענה לו בהקדם.

להשגת בטיחות מירבית בעבודת המזריע ברפתות, אני חוזר וקורא לכל המגדלים שטרם השלימו את הנדרש, לעשות זאת בהקדם.

שיאון מספקת שירותי טיפוח, גנטיקה והזרעה, במחיר מתחרה ובאיכות ללא תחרות. החברה נדרשת לעבוד כמעט ללא רווח ולהציג יעילות, שירות ומקצועיות גבוהות, במחיר המתקבל ביותר על הדעת, כך שהרווח נשאר אצל המגדל.

אני רוצה לאחל לכולנו, שמירה על היציבות במשק החלב למשך שנים רבות. יציבות זו חשובה במיוחד לכם המגדלים על מנת להבטיח את התמורה לעמלכם, ללא הפרעות. ■

יואל זרון עם דן קלי - המנהלים המקצועיים של האגודה

שיאון מספקת שירותי טיפוח, גנטיקה והזרעה, במחיר מתחרה ובאיכות ללא תחרות. שיאון מונחית ע"י הדירקטוריון לעבוד כמעט ללא רווח ולהציג יעילות, שירות ומקצועיות גבוהות, במחיר המתקבל ביותר על הדעת, כך שהרווח נשאר אצל המגדל.

כדי לשפר את יעילות עבודת ההזרעה, הפעלנו שיטת הזמנה ממוחשבת דרך האינטרנט או הסלולרי. איסוף עומסי העבודה כבר בתחילת היום, מאפשר למזריע להבין את העומס הצפוי לו בהמשך היום ולהיערך בהתאם. במהלך 2014 נדע לבצע השוואת עומסי עבודה בין המזריעים, כך שנוכל להתמודד טוב יותר עם זמני הגעה למגדלים, שעפ"י סקרי שביעות הרצון והידע שלנו בשטח, זוהי הנקודה היותר חשובה למגדל.

התעברות ופוריות הן עולם ומלואו - טיפוח, הזרעה, ממשק, וטרינריה, מזג אוויר, מזון ועוד. אבל, אם הפרה לא מתעברת - זו "אשמתנו", עפ"י הגישה הרווחת בין המגדלים. אנחנו מתמודדים עם זה באופן פרטני, בפגישות בשטח ובהזמנת המגדלים לביקורים אצלנו, כך שיוכלו לראות וללמוד מקרוב את התהליך והטיפול שלנו בכל נושא הזרע והזרמה.

הגדלת מקורות הכנסות

כמנכ"ל, אני מחויב לחפש מקורות הכנסה נוספים כדי להפחית מהעלות על הרפתנים. הייצוא, הוא המקור היחידי שאתו ניתן להגדיל את הכנסות

חצר טיפולים ייעודית ובטיחותית ברפת הרדוף

